

Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym oraz ustawy o prawach konsumenta (UC111)

Lp.	Jednostka redakcyjna, której uwaga dotyczy/ pkt Uzasadnienia/ pkt OSR	Podmiot zgłaszający	Uwaga/ Propozycja zmian zapisu
1.	Art. 1 pkt 2 lit. c) projektu – dodany pkt 13 do art. 2 UPNPR	Krajowa Izba Gospodarcza	Zgodnie z Dyrektywą 2024/825 „»twierdzenie dotyczące ekologiczności« oznacza każdy komunikat lub oświadczenie w kontekście komunikacji handlowej, które nie są obowiązkowe na mocy prawa Unii ani prawa krajowego, występujące w dowolnej postaci, w tym oświadczenia w postaci tekstu, ilustracji, grafiki lub symbolu, takie jak oznakowania, nazwy handlowe, nazwy przedsiębiorstwa lub nazwy produktu, i w których stwierdza się lub sugeruje, że produkt, kategoria produktów, marka lub przedsiębiorca ma pozytywny wpływ na środowisko lub nie ma na nie żadnego wpływu, jest mniej szkodliwy dla środowiska niż, inne produkty, kategorie produktów, marki lub inni przedsiębiorcy, lub że oddziaływanie produktu, kategorii produktów, marki lub przedsiębiorcy poprawiło się z czasem”. W Projekcie ta definicja została przekształcona – m.in. nie użyto sformułowania: „takie jak” przed fragmentem: „oznakowania, nazwy handlowe, nazwy przedsiębiorstwa lub nazwy produktu”. Użycie sformułowania „takie jak” w Dyrektywie 2024/825 wskazuje na to, że intencją ustawodawcy unijnego było podkreślenie, że „oznakowania, nazwy handlowe, nazwy przedsiębiorstwa lub nazwy produktu” są przykładami twierdzeń dotyczących ekologiczności, a nie ciągiem dalszym wyliczenia „postaci” twierdzenia dotyczącego ekologiczności. Jest to też widoczne w wersji angielskiej Dyrektywy 2024/825, zgodnie z którą “environmental claim” oznacza “any message or representation which is not mandatory under Union or national law, in any form, including text, pictorial, graphic or symbolic representation, such as labels, brand names, company names or product names, in the context of a commercial communication, and which states or implies that a product, product category, brand or trader has a positive or zero impact on the environment or is less damaging to the environment than other products, product categories, brands or traders, or has improved its impact over time”. Omawiana zmiana tekstu nie ma uzasadnienia i może jedynie utrudnić interpretację polskich przepisów w zakresie tego co jest a co nie jest twierdzeniem dotyczącym ekologiczności. Rekomendujemy użycie brzmienia jak w Dyrektywie 2024/825 w tym zakresie.
2.	Art. 1 pkt 2 lit. c) projektu – dodany pkt 14 do art. 2 UPNPR	Krajowa Izba Gospodarcza	Zgodnie z Dyrektywą 2024/825 „»ogólne twierdzenie dotyczące ekologiczności« oznacza każde twierdzenie dotyczące ekologiczności przekazane w formie pisemnej lub ustnej, w tym za pośrednictwem mediów audiowizualnych, które nie jest zawarte w oznakowaniu dotyczącym zrównoważonego charakteru, w przypadku gdy specyfikacja twierdzenia nie jest podana w jasny i wyraźny sposób za pomocą tego samego środka przekazu”. W wersji angielskiej definicja brzmi następująco: „“generic environmental claim” means any environmental claim made in written or oral form, including through audiovisual media, that is not included on a sustainability label and where the

			specification of the claim is not provided in clear and prominent terms on the same medium”. W Projekcie ta definicja została przekształcona – m.in. nie użyto sformułowania: „w tym za pośrednictwem mediów audiowizualnych”. Zamiast tego wprowadzono sformułowanie „przekazane pisemnie lub ustnie przy użyciu dowolnego środka komunikowania się z konsumentami”. Te twierdzenia niekoniecznie są równoważne, a wręcz można uznać, że zaproponowane polskie brzmienie będzie szersze niż brzmienie Dyrektywy 2024/825. Jest to o tyle ważne, że w Dyrektywie 2024/825 „twierdzenie dotyczące ekologiczności” i „ogólne twierdzenie dotyczące ekologiczności” są uregulowane inaczej. Nie widzimy uzasadnienia dla omawianej modyfikacji brzmienia definicji „ogólne twierdzenie dotyczące ekologiczności”. Rekomendujemy użycie brzmienia jak w Dyrektywie 2024/825 w tym zakresie.
3.	Art. 1 pkt 2 lit. c) projektu – dodany pkt 15 do art. 2 UPNPR	Krajowa Izba Gospodarcza	Zgodnie z Dyrektywą 2024/825 „„oznakowanie dotyczące zrównoważonego charakteru« oznacza każdy dobrowolny znak zaufania, znak jakości lub znak równoważny, publiczny lub prywatny, którego celem jest wyodrębnienie i promocja produktu, procesu lub działalności przedsiębiorcy poprzez odwołanie się do ich cech środowiskowych lub społecznych, niebędący obowiązkowym oznakowaniem wymaganym zgodnie z prawem Unii lub prawem krajowym”. W wersji angielskiej definicja brzmi następująco: „„sustainability label” means any voluntary trust mark, quality mark or equivalent, either public or private, that aims to set apart and promote a product, a process or a business by reference to its environmental or social characteristics, or both, and excludes any mandatory label required under Union or national law”. W Projekcie ta definicja została przekształcona – m.in. nie użyto sformułowania: „publiczny lub prywatny”. Intencją ustawodawcy unijnego było jasne wskazanie, że może chodzić zarówno o oznakowanie publiczne lub prywatne. Ewidentne pominięcie tego fragmentu może skutkować niepotrzebnymi wątpliwościami interpretacyjnymi. Nie widzimy uzasadnienia dla omawianej modyfikacji brzmienia definicji „oznakowanie dotyczące zrównoważonego charakteru”. Rekomendujemy użycie brzmienia jak w Dyrektywie 2024/825 w tym zakresie.
4.	Art. 1 pkt 2 lit. c) projektu – dodany pkt 16 do art. 2 UPNPR	Krajowa Izba Gospodarcza	Zgodnie z Dyrektywą 2024/825 „„system certyfikacji” oznacza system weryfikacji przez osobę trzecią, który poświadcza, że produkt, proces lub działalność przedsiębiorcy spełniają określone wymogi, umożliwia stosowanie odpowiedniego oznakowania dotyczącego zrównoważonego charakteru, i którego warunki, w tym wymogi, są publicznie dostępne i spełniają następujące kryteria: (i) system jest otwarty na przejrzystych, sprawiedliwych i niedyskryminacyjnych warunkach dla wszystkich przedsiębiorców, którzy chcą i są w stanie spełnić wymogi systemu; (ii) wymogi systemu opracowuje właściciel systemu w porozumieniu z odpowiednimi ekspertami i zainteresowanymi stronami; (iii) system określa procedury postępowania w przypadku niezgodności z wymogami systemu i przewiduje wycofanie lub zawieszenie stosowania przez przedsiębiorcę oznakowania dotyczącego zrównoważonego charakteru w przypadku niezgodności z wymogami systemu; oraz (iv) monitorowanie przestrzegania przez przedsiębiorcę wymogów systemu podlega obiektywnej procedurze i jest prowadzone przez stronę trzecią, której kompetencje i niezależność zarówno od

			właściciela systemu, jak i od przedsiębiorcy, opierają się na normach i procedurach międzynarodowych, unijnych lub krajowych”. Tymczasem w Projekcie definicja ta została bardzo znacząco przekształcona. Szczególne wątpliwości budzi wykreślenie powyższych czterech kryteriów dotyczących warunków, na jakich działa dany system certyfikacji i jednocześnie jak rozumiemy zastąpienie ich sztywnym zawężeniem podmiotów dokonujących weryfikacji i poświadczenia do takiego który: „a) uzyskał akredytację, o której mowa w art. 2 pkt 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz. Urz. UE L 218) z 13.08.2008, str. 30, z późn. zm. 2)) lub b) uzyskał potwierdzenie posiadania kompetencji i niezależności, niezbędnych do weryfikacji i poświadczenia spełniania wymogów umożliwiających stosowanie oznakowania dotyczącego zrównoważonego charakteru, w oparciu o normę ISO/IEC 17065 lub normę ISO/IEC 1702101”. Proponowany tekst Projektu w tym zakresie jest całkowitą zmianą podejścia w stosunku do tekstu dyrektywy i naszym zdaniem narusza w ten sposób podstawowe zasady prawa unijnego, zwłaszcza, że mamy do czynienia z harmonizacją maksymalną. W efekcie tego działania w Projekcie „system certyfikacji” zostaje w praktyce zredukowany do czynności certyfikacji wykonywanej przez jednostkę o określonym statusie (akredytacja albo zgodność z ISO). Definicja koncentruje się wyłącznie na podmiocie certyfikującym, a nie na regułach funkcjonowania systemu jako całości. W Dyrektywie system certyfikacji oświadczeń środowiskowych został pomyślany jako pełny system zarządzania wiarygodnością oznakowań, natomiast w polskim Projekcie został zredukowany głównie do technicznie rozumianej usługi certyfikacyjnej. Dyrektywa definiuje „system certyfikacji” szeroko: jako system prowadzony przez stronę trzecią, opartą na publicznie dostępnych wymogach, z otwartym, przejrzystym i niedyskryminacyjnym dostępem dla wszystkich przedsiębiorców, którzy mogą spełnić kryteria. Wprost wymaga się, aby wymogi były tworzone z udziałem ekspertów i interesariuszy, aby system miał jasne procedury reagowania na niezgodność (w tym zawieszanie i wycofywanie znaku) oraz aby zgodność była monitorowana przez kompetentny, niezależny podmiot, odwołując się przykładowo do ISO 17065 i mechanizmów akredytacji. Polski przepis tymczasem definiuje system certyfikacji jako samą „weryfikację i poświadczenie” dokonywane przez podmiot z akredytacją lub spełniający normy ISO/IEC. Koncentruje się więc na statusie jednostki certyfikującej, pomijając kluczowe elementy z Dyrektywy: wymóg otwartego i niedyskryminacyjnego dostępu, partycypacyjnego tworzenia kryteriów, publicznej dostępności warunków systemu oraz wpisania procedur niezgodności i sankcji w samą definicję. Brak wymogu niedyskryminacyjności systemu certyfikacji może w praktyce faworyzować duże podmioty mające zasoby, by uczestniczyć w kosztownych, nieprzejrzystych systemach. Zastąpienie systemowej definicji „systemu certyfikacji” wyłącznie wymogiem akredytacji podmiotów weryfikujących może prowadzić do:
--	--	--	---

			• zawężenia katalogu systemów, które mogą być uznane za spełniające wymogi prawne, niezależnie od ich rzeczywistej jakości i transparentności, • nieproporcjonalnego uprzywilejowania wybranych form organizacji certyfikacji względem innych, które spełniają kryteria Dyrektywy, • ryzyka niezgodności z harmonizacją maksymalną przewidzianą przez prawodawcę unijnego. Podsumowując, intencją ustawodawcy unijnego było w Dyrektywie 2024/825 zapewnienie pewnej elastyczności w odniesieniu do omawianych systemów certyfikacji. Tymczasem w Projekcie to podejście zmieniono całkowicie. Nie widzimy uzasadnienia dla omawianej modyfikacji brzmienia definicji „system certyfikacji”. Nie zgadzamy się z rozumieniem systemu certyfikacji prezentowanym w uzasadnieniu Projektu (s. 12), tj. że system certyfikacji jest to „przeprowadzenie przez określony podmiot weryfikacji (...)”. Jak jasno wynika z Dyrektywy 2024/825 mowa jest o systemie nadającym możliwość posługiwania się danym oznakowaniem. Wynika to wyraźnie z całkowicie pominiętych w Projekcie kryteriów dotyczących warunków, na jakich działa dany system certyfikacji – jest w nich mowa o tym, że system jest otwarty, kto określa wymogi systemu itd. Co więcej ta zmiana przekłada się na interpretację nieuczciwych praktyk rynkowych znajdujących się na tzw. czarnej liście. Przykładowo znacząco zmieni to zakres zakazu, który ma zostać dodany do art. 7 UPNPR jako pkt 2a), a więc i zakres odpowiedzialności przedsiębiorców. W końcu pragniemy wskazać, że na chwilę obecną nie została przyjęta tzw. dyrektywa Green Claim, która wprowadzała daleko idące oczekiwania wobec systemów certyfikacji. W tej sytuacji tym bardziej nie widzimy podstawy do całkowitej zmiany podejścia polskiego legislatora. Rekomendujemy użycie brzmienia jak w Dyrektywie 2024/825 w tym zakresie. Alternatywnie można rozważyć użycie brzmienia jak w Dyrektywie 2024/825 przy jednoczesnym dodaniu wymogów dotyczących strony podmiotowej. Widzimy bowiem, że wskazanie wymogu akredytacji (zgodnie z rozporządzeniem 765/2008) lub potwierdzenia kompetencji podmiotów weryfikujących w oparciu o normy ISO/IEC 17065 czy ISO/IEC 17021 może przyczynić się do podniesienia jakości i wiarygodności weryfikacji oświadczeń dotyczących zrównoważonego charakteru. Wymóg ten może: • zwiększać pewność co do kompetencji i bezstronności podmiotów oceniających, • wspierać spójność podejścia do oceny zgodności na rynku, • wzmacniać zaufanie konsumentów do oznakowań i oświadczeń środowiskowych. Jednocześnie podkreślamy, że tego typu wymogi dotyczące akredytacji i certyfikacji powinny stanowić element właśnie uzupełniający definicję „systemu certyfikacji” z Dyrektywy 2024/825, a nie element ją zastępujący. Innymi słowy, wymóg akredytacji może być bardzo wartościowym instrumentem podnoszenia jakości, ale nie może zastąpić wymogów dotyczących architektury systemu (otwartości, przejrzystości, udziału interesariuszy i skutecznych procedur w przypadku niezgodności).
--	--	--	---

			Z punktu widzenia zgodności z prawem unijnym oraz przejrzystości dla przedsiębiorców i konsumentów, właściwe wydaje się rozwiązanie polegające na: • zachowaniu w krajowej ustawie pełnej definicji „systemu certyfikacji” zgodnej z Dyrektywą 2024/825, wraz z czterema kryteriami dotyczącymi warunków funkcjonowania systemu, • jednoczesnym wprowadzeniu przepisu, który doprecyzowuje, że wymóg „kompetencji i niezależności strony trzeciej” może być co do zasady spełniony poprzez akredytację w rozumieniu rozporządzenia 765/2008 lub działanie zgodne z normami ISO/IEC 17065 lub 17021, przy pozostawieniu możliwości uznania innych równoważnych mechanizmów. Takie rozwiązanie pozwala podnieść standard jakościowy systemów certyfikacji, nie naruszając jednocześnie konstrukcji przyjętej w Dyrektywie oraz jej elastyczności co do kształtu poszczególnych systemów. W związku z powyższym rekomendujemy: 1. Wprowadzenie do ustawy definicji „systemu certyfikacji” odpowiadającej brzmieniu Dyrektywy 2024/825, wraz z czterema kryteriami dotyczącymi: • otwartości systemu na przejrzystych, sprawiedliwych i niedyskryminacyjnych zasadach, • opracowywania wymogów systemu w porozumieniu z odpowiednimi ekspertami i zainteresowanymi stronami, • procedur w przypadku niezgodności, w tym zawieszenia/wycofania prawa do stosowania oznakowania, • obiektywnego monitorowania przez niezależną stronę trzecią, opierającego się na normach międzynarodowych, unijnych lub krajowych. 2. Uzupełnienie tej definicji o przepis wskazujący, że kompetencje i niezależność strony trzeciej można co do zasady uznać za spełnione w przypadku: • posiadania akredytacji zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 765/2008, lub • działania zgodnie z normą ISO/IEC 17065 lub ISO/IEC 17021, przy jednoczesnym pozostawieniu możliwości uznania innych równoważnych mechanizmów oceny kompetencji i niezależności. 3. Rezygnację z podejścia, w którym wymóg akredytacji lub certyfikacji zastępuje systemowe kryteria określone w Dyrektywie, i przyjęcie podejścia, w którym akredytacja stanowi narzędzie wzmacniające jakość i wiarygodność systemów certyfikacji, a nie ich jedyną dopuszczalną formę.
--	--	--	--

			Tak sformułowane rozwiązania zapewnią zgodność z Dyrektywą 2024/825, poszanowanie zasady harmonizacji maksymalnej oraz wysoki poziom ochrony konsumentów poprzez rzetelne, oparte na zaufaniu systemy certyfikacji, które w przejrzysty sposób regulują zasady nadawania i stosowania oznakowań dotyczących zrównoważonego charakteru.
5.	Art. 1 pkt 2 lit. c) projektu – dodany pkt 22 do art. 2 UPNPR	Krajowa Izba Gospodarcza	W Projekcie wprowadzono nieznanie Dyrektywie 2024/825 pojęcie „niezależnego eksperta”. Takie działanie w niezasadny sposób ogranicza elastyczność przewidzianą przez dyrektywę. Nie widzimy uzasadnienia dla takiego działania. Będzie to jedynie stanowiło niepotrzebne obciążenie budżetów przedsiębiorstw. Rekomendujemy wykreślenie tego fragmentu i ewentualnie modyfikacje innych fragmentów Projektu.
6.	Art. 1 pkt 3 lit. b) projektu – dodany fragment do art. 5 ust. 3 pkt 2 UPNPR	Krajowa Izba Gospodarcza	W Projekcie pojęcie „recyclability” przetłumaczono jako „możliwość recyklingu” co może wprowadzać w błąd. W języku branżowym pojęcie „recyclability” dużo częściej rozumie się jako „zdatność do recyklingu”. Oznacza to, że dany produkt nadaje się do tego, żeby został poddany recyklingowi. Takie zresztą pojęcie „zdatność do recyklingu” zostało też użyte w polskim tłumaczeniu Dyrektywy 2024/825, z czym się zgadzamy. Natomiast możliwość recyklingu może też oznaczać, że istnieją instalacje do recyklingu odpadu, który powstanie z danego produktu – jest to zupełnie inna kwestia. Rekomendujemy użycie brzmienia jak w polskim tłumaczeniu Dyrektywy 2024/825 w tym zakresie w omawianym fragmencie oraz innych.
7.	-	Krajowa Izba Gospodarcza	Wnosimy o dodanie do Projektu przepisu intertemporalnego jasno wskazującego, że odpowiedzialność z tytułu nieuczciwych praktyk rynkowych może być poniesiona tylko w przypadku gdy działania zabronione przez nowe przepisy są prowadzone po wejściu w życie ustawy. Klarowne uregulowanie tej kwestii będzie ważne dla przedsiębiorców.